ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการยกระดับสถานประกอบการนวดแผนไทยเป็นศูนย์เวลเนส จังหวัดขอนแก่น

ศิวรรจน์ กุลจิตติสำราญ, พย.บ.[1]

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสานแบบคู่ขนาน (Convergent Parallel Design) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ระดับความพร้อม และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารจัดการกับความพร้อมในการยกระดับสถานประกอบการนวดแผนไทยเป็นศูนย์เวลเนส จังหวัดขอนแก่น ตลอดจนสำรวจปัญหาและอุปสรรคเชิงลึกของผู้ประกอบการ โดยศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 9 แห่ง ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่ไม่สามารถนำไปสรุปอ้างอิงเป็นตัวแทนของสถานประกอบการทั้งจังหวัดได้ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (กำหนดเกณฑ์การแปลผลมาตราส่วน 5 ระดับที่ช่วงคะแนน 4.50-5.00 เป็นระดับมากที่สุด และมาตราส่วน 3 ระดับที่ช่วงคะแนน 2.34-3.00 เป็นระดับสูง) และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน (สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยนำผลทั้งสองส่วนมาบูรณาการอธิบายซึ่งกันและกัน ดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2569 ถึงเดือนกรกฎาคม 2569

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.58, S.D.=0.21) โดยด้านมาตรฐานบริการและความปลอดภัยมีคะแนนสูงสุด ส่วนด้านการตลาดและเครือข่ายมีคะแนนต่ำสุด 2) ระดับความพร้อมในการยกระดับเป็นศูนย์เวลเนส ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}$=2.63, S.D.=0.37) 3) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการยกระดับเป็นศูนย์เวลเนสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r_s=0.68, $p<0.05$) ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกช่วยอธิบายผลเชิงปริมาณ โดยพบว่าผู้ประกอบการมีทัศนคติเชิงบวก แต่มีข้อจำกัดที่ท้าทายด้านต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์และการปรับตัวสู่ระบบจัดเก็บข้อมูลสุขภาพที่เป็นมาตรฐาน ซึ่งอธิบายสาเหตุที่คะแนนความพร้อมด้านกระบวนการต่ำที่สุด สรุปได้ว่าสถานประกอบการมีความพร้อมในระดับสูง แต่ยังต้องการการสนับสนุนเชิงรุกจากภาครัฐในด้านองค์ความรู้เชิงระบบ งบประมาณ และระบบข้อมูลสุขภาพ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ความพร้อม, ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์, สถานประกอบการนวดแผนไทย, ศูนย์เวลเนส

[1] นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น ; E-mail: Siwan3232@gmail.com

Factors Associated with Readiness to Upgrade Thai Traditional Massage Establishments to Wellness Centers in Khon Kaen Province

Siwan Kunchittisamran, B.N.S.[1]

Abstract

This convergent parallel mixed-methods research aimed to study the level of management factors, the readiness level, and the relationship between management factors and readiness to upgrade Thai traditional massage establishments to wellness centers in Khon Kaen province, as well as to explore the in-depth problems and barriers of entrepreneurs. The target group consisted of 9 eligible establishments selected by purposive sampling, which is a limitation, as it cannot be generalized to represent all establishments in the province. Data were collected using questionnaires (with interpretation criteria set at 4.50-5.00 for the highest level on a 5-level scale, and 2.34-3.00 for a high level on a 3-level scale) and in-depth interviews. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics and inferential statistics (Spearman's rank correlation), and qualitative data were analyzed using content analysis, with both findings integrated to explain each other. Data collection was conducted from May 2026 to July 2026.

The results revealed that: 1) Overall management factors were at the highest level ($\bar{x}$=4.58, S.D.=0.21), with service and safety standards scoring the highest, while marketing and networking scored the lowest. 2) The overall readiness for upgrading to a wellness center was at a high level ($\bar{x}$=2.63, S.D.=0.37). 3) Management factors were positively correlated with readiness to upgrade to a wellness center with statistical significance (r_s=0.68, $p<0.05$). In-depth interviews explained the quantitative findings, indicating that entrepreneurs had a positive attitude toward the upgrade. However, the main barriers were economic costs and transitioning to a standardized health information system, which explained the lowest score in process readiness. In conclusion, the studied establishments have a high level of readiness but require proactive government support in terms of systemic knowledge, funding, and health information systems to build sustainable competitiveness.

Keywords: Readiness, Associated Factors, Thai Traditional Massage Establishments, Wellness Centers

[1] Public Health Technical Officer, Professional Level, Khon Kaen Provincial Health Office ; E-mail: Siwan3232@gmail.com